

Posiedzenie Rady Narodowego Kongresu Nauki

Zestawienie najważniejszych rozstrzygnięć
w projekcie ustawy o szkolnictwie wyższym i nauce

Niniejszy dokument ma charakter roboczy.

W związku z trwającymi pracami nad projektem ustawy niektóre rozstrzygnięcia mogą ulec zmianie.

Ustrój szkoły wyższej

1. Poszerzenie autonomii uczelni poprzez zmiany dotyczące organizacji i funkcjonowania szkół wyższych. Nastąpi przesunięcie akcentu zarządzania z podstawowych jednostek organizacyjnych na poziom całej uczelni, co spowoduje wzmocnienie jej organów.
2. Uprawnienia do prowadzenia studiów, nadawania stopni naukowych zostaną przeniesione na poziom uczelni. Również ewaluacja jakości działalności naukowej będzie przeprowadzana w ramach poszczególnych dyscyplin.
3. Organami uczelni publicznej będą: rada uczelni, rektor i senat, natomiast uczelni niepublicznej – rektor i senat. Uczelnia będzie mogła określić w statucie także inne organy.
4. Statut uczelni publicznej będzie uchwalać rada uczelni bezwzględną większością głosów po zaopiniowaniu przez senat oraz po zasięgnięciu opinii związków zawodowych działających w uczelni.
5. Statut określi organizację i zasady funkcjonowania uczelni, a w szczególności: sposób powoływania organów uczelni, skład senatu, funkcje kierownicze w uczelni, tryb nadawania stopni naukowych, stopni w zakresie sztuki i tytułu doktora honoris causa, zasady prowadzenia działalności gospodarczej przez uczelnię.
6. Zakres regulacji ustawowych w odniesieniu do ustroju szkół wyższych odnosi się do najistotniejszych aspektów działalności uczelni. Podstawowym dokumentem regulującym funkcjonowanie uczelni będzie statut. Takie rozwiązanie wzmocni autonomię, dając uczelniom większą swobodę m. in. w określaniu własnych struktur organizacyjnych, ale tym samym większą odpowiedzialność za jakość kształcenia i działalności naukowej.
7. Rada uczelni będzie składać się z 7 lub 9 członków. Odpowiednio 6 lub 8 członków będzie powoływać senat na 4 lata kadencji, która rozpoczyna się 1 stycznia roku następującego po roku, w którym rozpoczęła się kadencja senatu. Dodatkowo członkiem rady uczelni będzie z mocy prawa przewodniczący samorządu studenckiego. Ta sama osoba będzie mogła być członkiem rady uczelni nie więcej niż przez dwie następujące po sobie kadencje.

8. Ponad 50% składu rady mają stanowić osoby spoza wspólnoty uczelni. Członkostwa w radzie uczelni nie można będzie łączyć z pełnieniem funkcji organu tej lub innej uczelni, pełnieniem funkcji kierowniczej w tej lub innej uczelni, ani członkostwem w innej radzie uczelni.
9. Rada uczelni wybierze przewodniczącego spośród członków pochodzących spoza wspólnoty uczelni.
10. Do zadań rady uczelni ma należeć: uchwalanie statutu oraz strategii uczelni, sprawowanie nadzoru nad gospodarką finansową uczelni i nad zarządzaniem uczelnią, wskazywanie kandydatów na rektora i wykonywanie innych zadań określonych w statucie.
11. Rektor w uczelni publicznej będzie wybierany bezwzględną większością głosów przez senat albo kolegium elektorów spośród kandydatów wskazanych przez radę uczelni, posiadających co najmniej stopień doktora oraz spełniających inne wymagania określone w ustawie. W uczelni niepublicznej rektora będzie powoływał założyciel albo wybierał senat.
12. Kadencja rektora ma trwać 4 lata i rozpoczynać się w dniu 1 września roku, w którym zostanie wybrany. Ta sama osoba może być rektorem nie więcej niż przez 2 następujące po sobie kadencje.
13. Rektor w uczelni publicznej może być odwołany przez podmiot, który dokonał jego wyboru, większością co najmniej $\frac{3}{4}$ głosów w obecności co najmniej $\frac{2}{3}$ statutowego składu tego podmiotu.
14. Rektor będzie podejmował decyzje we wszystkich sprawach dotyczących uczelni, z wyjątkiem spraw zastrzeżonych przez ustawę lub statut do kompetencji innych organów uczelni.
15. Rektor reprezentując uczelnię, będzie odpowiedzialny za zarządzanie uczelnią, przygotowywanie projektów statutu i projektu strategii uczelni, prowadzenie polityki kadrowej i wykonywanie czynności z zakresu prawa pracy, powoływanie osób do pełnienia funkcji kierowniczych w uczelni, prowadzenie gospodarki finansowej uczelni, a także ustalanie szczegółowej struktury organizacyjnej uczelni.
16. Rektor będzie wydawał decyzje administracyjne w sprawie stypendiów i zapomóg oraz zapewniał realizację zadań wynikających z innych przepisów obowiązujących w uczelni.

17. Rektor będzie ustalał regulamin organizacyjny, który określa organizację oraz zasady działania administracji uczelni.
18. Senat uczelni jako organ kolegialny uczelni ma być reprezentantem wspólnoty uczelni zdefiniowanej w projekcie jako studenci, doktoranci, nauczyciele akademicy i inni pracownicy uczelni. Senat będzie wybierany na 4-letnią kadencję rozpoczynającą się 1 września.
19. Zgodnie z projektem ustawy czynne prawo wyborcze w uczelni będzie przysługiwać członkom wspólnoty uczelni. Nie mniej niż 50% składu senatu uczelni publicznej będą stanowić przedstawiciele profesorów i profesorów uczelni, a w przypadku publicznej uczelni zawodowej przedstawiciele nauczycieli akademickich posiadających co najmniej stopień doktora.
20. Wyboru władz uczelni dokonywać będzie samo środowisko akademickie, co zapewni realizację konstytucyjnej zasady autonomii uczelni. Jednocześnie wskazani przez senat przedstawiciele interesariuszy zewnętrznych będą mieć także wpływ na wybór rektora.
21. Studenci i doktoranci wybierają ze swojego grona członków senatu, którzy mają stanowić nie mniej niż 20% składu senatu.
22. Rektor wskaże przewodniczącego senatu, którym może być osoba pełniąca funkcję kierowniczą, do której zakresu obowiązków należą w przypadku uczelni akademickiej sprawy działalności naukowej, a w przypadku uczelni zawodowej sprawy kształcenia.
23. Do ustawowych zadań senatu należeć będzie w szczególności: uchwalanie regulaminu studiów, opiniowanie projektu statutu oraz projektu strategii uczelni, powoływanie i odwoływanie członków rady uczelni, przeprowadzanie oceny funkcjonowania uczelni i realizacji strategii uczelni, formułowanie rekomendacji dla rady uczelni i rektora w zakresie wykonywanych przez nich zadań, nadawanie stopni naukowych, stopni w zakresie sztuki i tytułu doktora honoris causa, określanie programów studiów oraz studiów podyplomowych, określanie sposobu i trybu potwierdzania efektów uczenia się, wskazywanie kandydatów do instytucji przedstawicielskich środowiska szkolnictwa wyższego i nauki.
24. W projektowanych przepisach przejściowych i dostosowujących przewiduje się, że rektorzy, senaty oraz inne działające organy kolegialne uczelni zachowują

swoje kompetencje, z tym, że z dniem 30 września 2019 r. rady podstawowych jednostek organizacyjnych oraz kierownicy podstawowych jednostek organizacyjnych przestaną być organami uczelni.

25. Senaty uczelni uchwalą pierwsze statuty uczelni na podstawie przepisów nowej ustawy w terminie do 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.
26. W terminie do dnia 30 czerwca 2019 r. senaty uczelni publicznych powołają pierwsze rady uczelni, których kadencja trwać będzie do dnia 31 grudnia 2020 roku. Zadaniem pierwszej rady uczelni, w okresie od dnia powołania, do dnia wejścia w życie statutu będzie wyłącznie opracowywanie regulaminu działania rady oraz przygotowanie do wyłaniania kandydatów na rektora.
27. Rektorzy uczelni publicznych będą sprawować funkcję do końca kadencji rozpoczętej przed dniem wejścia w życie ustawy, z tym, że kadencje rektorów uczelni publicznych rozpoczęte w 2015 roku i w 2017 roku trwają do dnia 31 sierpnia 2020 roku. Analogiczne rozwiązania przyjęto dla senatów i kolegiów elektorów, z tym że ich kadencje trwać będą do dnia 31 sierpnia 2020 roku.

Uczelnie federacyjne

1. Uczelnię federacyjną może utworzyć publiczna uczelnia akademicka wraz z inną publiczną uczelnią akademicką, lub instytutem badawczym, lub instytutem naukowym Polskiej Akademii Nauk lub międzynarodowym instytutem naukowym, jeżeli mają siedzibę w tym samym województwie.
2. Utworzenie uczelni federacyjnej wymaga przyjęcia jej statutu przez odpowiednie organy podmiotów wchodzących w jej skład, projekt statutu podlega uzgodnieniu z nadzorującym ministrem, a w przypadku gdy jednostką uczestniczącą jest uczelnia lub instytut nadzorowany przez inny organ – wymaga również uprzedniego zasięgnięcia opinii tego organu.
3. W statucie określone zostaną kluczowe elementy konstytuujące, czyli w szczególności: nazwa i siedziba; organy, zadania oraz zasady korzystania z obiektów i urzędzeń uczelni federacyjnej jak i podmiotów ją tworzących.
4. Wprowadzenie do porządku prawnego uczelni federacyjnej następuje ostatecznie na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów.

5. Uczelnia federacyjna posiada osobowość prawną.
6. Uczelnia może wchodzić w skład tylko jednej uczelni federacyjnej.
7. Uczelnia federacyjna będzie realizować zadania podstawowe:
 - a) Prowadzenie działalności naukowej;
 - b) Kształcenie doktorantów;
 - c) Nadawanie stopni naukowych lub stopni w zakresie sztuki;
 - d) Komerccjalizacja wyników badań naukowych, prac rozwojowych oraz know-how związanego z tymi wynikami.
8. Możliwe jest również realizowanie przez uczelnię federacyjną zadań fakultatywnych. Podmioty tworzące uczelnie będą mogły powierzyć uczelni federacyjnej realizowanie innych zadań określonych w statucie uczelni federacyjnej, w tym np. prowadzenie kształcenia na określonym kierunku, poziomie i profilu studiów.
9. Uczelnia federacyjna będzie otrzymywać z budżetu państwa środki finansowe na realizację zadań określonych jej statutem.
10. Uczelnia federacyjna posiada zdolność do wspólnego występowania o środki na prowadzenie działalności badawczej, dydaktycznej i organizacyjnej.
11. Dorobek naukowy pracowników wszystkich podmiotów tworzy dorobek naukowy uczelni federacyjnej (pracownicy i ich osiągnięcia są afiliowane także przy podmiocie, w którym są zatrudnieni).
12. Jakość działalności naukowej prowadzonej przez tę federację w ramach realizowanych przez nią zadań podlega ewaluacji na ogólnych zasadach, przy czym przy ocenie spełniania kryteriów ewaluacji uwzględnia się łączny dorobek podmiotów wchodzących w jej skład.

Nowe zasady finansowania szkolnictwa wyższego i nauki

Obecnie finansowanie szkolnictwa wyższego i nauki opiera się na przepisach z dwóch ustaw. Przez ponad dekadę obowiązujących przepisów i ich wielokrotnych nowelizacji powstał system o znacznym stopniu rozdrobnienia źródeł finansowania, jak również liczba podmiotów mogących ubiegać się o środki. O ile obecne zasady finansowania określone w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym nie wymagały wielu korekt w zakresie dopasowania do nowych zasad i semantyki używanej w projekcie ustawy prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, to już obowiązujące przepisy z ustawy o zasadach finansowania nauki wymagały istotnego zmniejszenia liczby strumieni, sposobu ich finansowania oraz zmiany uprawnionych podmiotów, które mogą się ubiegać o środki publiczne. Kluczowe dla nowych zasad finansowania jest odpodmiotowanie jednostek organizacyjnych wchodzących w skład uczelni.

W projekcie ustawy przewiduje się, że to rektor, jako organ odpowiedzialny za ustalanie strategii działania uczelni będzie miał możliwość ubiegania się o finansowanie. Dotychczas wnioski w zakresie finansowania działalności naukowej z budżetu państwa składane były przez kierowników podstawowych jednostek organizacyjnych uczelni. Analogiczne kompetencje zachowa dyrektor instytutu naukowego PAN oraz instytutu badawczego.

Uczelnia publiczna, która do tej pory mogła otrzymywać kilkadziesiąt strumieni finansowania, teraz będzie mogła otrzymywać mniej niż dziesięć. Nie oznacza to bynajmniej uszczuplenia środków budżetowych będących w dyspozycji poszczególnych Ministrów nadzorujących uczelnie, a wyłącznie dużo sprawniejsze zarządzanie przepływami finansowymi w samej uczelni, a tym samym znaczne uelastycznienie wydatkowania otrzymywanych środków. Przykładowo, obecnie z dotacji statutowej uczelnia publiczna może sfinansować wyłącznie wynagrodzenie pracownika naukowego, ale naukowo-badawczego już nie. Uczelniana administracja wykształciła już umiejętność poruszania się po meandrach poszatkowanego systemu finansowania, nie zmienia to jednak faktu, że napotyka nierzadko poważne

problemy, które uniemożliwiają sprawne i efektywne wydatkowanie otrzymanych środków.

Projekt ustawy przewiduje, że uczelnia publiczna będzie otrzymywać jedną, połączoną z kilku, dotację na utrzymanie potencjału badawczego i dydaktycznego. Dotacja ta będzie miała charakter dotacji podmiotowej, czyli będzie mogła zostać przeznaczona na działalność bieżącą. Znika jednocześnie wyżej opisany problem „znaczenia środków”. Projekt przewiduje, że niewykorzystane w bieżącym roku środki z dotacji badawczo-dydaktycznej będą przechodziły na fundusz zasadniczy uczelni, to znaczy, że niewydatkowane środki będą do dyspozycji uczelni publicznej w nieokreślonym czasie. Środki te uczelnie będą mogły przeznaczyć m.in. na sfinansowanie inwestycji. Dodatkowo w ramach uelastycznienia procesów zarządczych przesunięte zostaną środki z obecnego Funduszu Pomocy Materialnej (FPM) wykorzystywane w zakresie remontu domów studenckich i stołówek do „głównego strumienia”. Pozwoli to uczelni przeprowadzać remonty ww. obiektów bez konieczności gromadzenia środków na FPM, z którego to obecnie można było wyłącznie przeprowadzić taki remont.

Przewiduje się zachowanie dotychczasowego podziału przy finansowaniu na uczelni akademickie i zawodowe, przy czym te drugie będą mogły otrzymać wyłącznie dotacje na utrzymanie potencjału dydaktycznego.

Uczelnia niepubliczna, która obecnie prowadzi kształcenie doktorantów w formie stacjonarnej i w przyszłości będzie prowadzi szkołę doktorską będzie otrzymywać dotacje na to kształcenie. Środki na ten cel łącznie ze środkami na prowadzenie działalności naukowej będą przekazywane w formie dotacji na utrzymanie potencjału badawczego. Przyznanie strumienia będzie uzależnione od posiadania kategorii naukowej.

Wszystkie wyżej wymienione dotacje będą przydzielane na podstawie ustalonych w rozporządzeniu algorytmów.

Uczelnie badawcze oraz regionalne inicjatywy doskonałości

Do przyspieszenia wzrostu poziomu nauki i dydaktyki konieczne jest zaprojektowanie dodatkowych, bardziej konkurencyjnych strumieni finansowania. Projekt ustawy zakłada uruchomienie dwóch konkursów:

- Inicjatywa doskonałości – uczelnia badawcza;
- Regionalna inicjatywa doskonałości.

W pierwszym przypadku przewidziano sześciolatnie finansowanie maksymalnie 10 uczelni do wysokości 10% dotacji z roku podpisania umowy. Załącznikiem do umowy między Ministrem a uczelnią będzie plan rozwoju nauki i dydaktyki przygotowany przez uczelnię. Sposób wyboru dziesięciu najlepszych projektów przewiduje udział zagranicznego panelu ekspertów. W połowie okresu obowiązywania umowy będzie przeprowadzana śródkresowa ewaluacja realizacji założonego planu. Po tej ewaluacji projekt może być kontynuowany przez kolejne trzy lata lub będzie wymagał rewizji w potencjalnym zmniejszeniu finansowania. Po sześciu latach przewiduje się, że maksymalnie 5 uczelni będących beneficjentami konkursu będzie mogło mieć przedłużone finansowanie w następnej edycji. Kolejne 5 uczelni będzie wybierane w drodze ustawowej procedury (plan – ocena ekspercka – umowa – ewaluacja śródkresowa – potencjalne przedłużenie finansowania).

Druga z inicjatyw przewiduje wsparcie regionalnych wysp doskonałości. Uczelnie będą mogły uzyskać środki finansowe na rozwijanie konkretnych dyscyplin w uczelni. Warunkiem brzegowym będzie posiadanie kategorii przynajmniej A w dyscyplinie. Finansowanie jest przewidziane na cztery lata do wysokości 2% dotacji z roku podpisania umowy za każdą dyscyplinę (nie więcej niż trzy), której plan rozwoju został pozytywnie zaopiniowany przez zespół ekspertów. Analogicznie, jak w przypadku inicjatywy doskonałości – uczelnia badawcza, przewiduje się przeprowadzenie śródkresowej ewaluacji realizacji planu. Po czterech latach uczelnia ponownie będzie mogła wziąć udział w konkursie.

Przewiduje się także zwiększenie autonomii w sposobie określenia sposobu podziału środków do uczelni na utrzymanie potencjału dydaktycznego i badawczego przez każdego z nadzorujących je ministrów. Jest to naturalną konsekwencją jednego strumienia finansowania. Obecnie w szkolnictwie wyższym każdy z nadzorujących ministrów przydziela środki nadzorowanym uczelniom, jednak zasady podziału tych środków dla wszystkich uczelni są określane w jednym rozporządzeniu, wydawanym przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego, przez co są bardzo zbliżone dla uczelni o zupełnie różnych profilach np. dla uczelni medycznych i humanistycznych. W zakresie środków przekazywanych w ramach dotacji statutowej ministrem właściwym jest Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Zgodnie z projektowanymi przepisami każdy z ministrów przydzielających dotacje sam określi sposób ich podziału.

Dodatkowo w projekcie została zapisana coroczna waloryzacja środków na szkolnictwo wyższe i naukę, co najmniej o średnioroczny poziom wzrostu cen towarów i usług, określony w ustawie budżetowej.

W ramach utrzymania finansowania instytutów badawczych i instytutów naukowych PAN przewiduje się finansowanie utrzymania potencjału badawczego. Jest to analogiczne rozwiązanie do obecnie obowiązującego strumienia finansowania,

tj. dotacji statutowej na utrzymanie potencjału badawczego. Projekt ustawy przewiduje jednak, że w ramach nowej dotacji będą przekazywane środki na utrzymanie szkoły doktorskiej oraz na kształcenie doktorantów w tejże szkole.

Większa elastyczność przekazywania środków będzie również występować po stronie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Znaczna część strumienia finansowania obecnie występujących w ustawie o zasadach finansowania nauki będzie przekształcona w programy lub przedsięwzięcia Ministra, m.in. środki na działalność upowszechniającą naukę, tzw. DUN, środki przekazywane na Wirtualną Bibliotekę Nauki, czy też środki związane ze współpracą z zagranicą.

W projekcie ustawy przewiduje się, że nadal będzie:

- udzielana odrębna dotacja na utrzymanie specjalnego urządzenia badawczego, tzw. SPUB. Przy czym nie będzie obecnie obowiązującego podziału na SPUB i SPUB realizowany w informatyce;
- przyznawana dotacja na inwestycje w nauce przekraczająca kwotę 500 tys. zł oraz dotacja na inwestycje w dydaktyce.

W obu przypadkach wnioskodawcą będzie mógł być wyłącznie rektor uczelni.

W projektowanej ustawie utrzymana zostanie również dotacja na stwarzanie studentom z niepełnosprawnościami warunków do równego dostępu do szkolnictwa wyższego. Zmianie ulegnie jednak sposób przekazywania dotacji do uczelni. Przewiduje się, że szkoły wyższe będą musiały utworzyć specjalny fundusz wsparcia osób niepełnosprawnych. Dzięki temu minister zyska możliwość nadzoru nad wydatkowaniem środków w sposób zgodny z przeznaczeniem. Jednocześnie dotacja zwiększająca stan Funduszu będzie mogła być, po roku od jej przyznania, wydatkowana wyłącznie na określony w funduszu cel.

Ewaluacja działalności naukowej

1. W wyniku reformy nastąpi ograniczenie liczby kryteriów uwzględnianych przy ewaluacji. Będą uwzględniane 3 kryteria (zamiast 4 dotychczasowych):
 - a) poziom naukowy prowadzonych badań naukowych lub prac rozwojowych (mierzony jakością publikacji);
 - b) efekty działalności naukowej (wyrażane w ilości środków finansowych pozyskanych z zewnętrznych źródeł finansowania oraz patentach);
 - c) wpływ działalności naukowej na funkcjonowanie społeczeństwa i gospodarki (jedyne element, który w przyszłej ewaluacji będzie podlegał ocenie eksperckiej, pozostałe dwa kryteria będą ewaluowane w oparciu o założenia oceny parametrycznej).
2. Ewaluacja będzie prowadzona w ramach poszczególnych dyscyplin naukowych, w których działalność naukową prowadzą pracownicy ocenianego podmiotu. Podmiot prowadzący działalność naukową otrzyma odrębne kategorie w ramach poszczególnych dyscyplin naukowych. Obecnie jednostka naukowa otrzymywała jedną kategorię naukową, co powodowało problemy związane z oceną jednostek prowadzących działalność naukową w różnych dziedzinach i dyscyplinach nauki.
3. Ewaluowane będą tylko podmioty które zatrudniać będą w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy co najmniej 12 pracowników na stanowiskach badawczych i badawczo-dydaktycznych, którzy prowadzą działalność naukową w danej dyscyplinie. Jest to nowe rozwiązanie.
4. Zwiększeniu ulega liczba kategorii naukowych (5 zamiast 4 dotychczasowych). Zostaje dodana nowa kategoria: B+. Wprowadzenie nowej kategorii B+ wynika z faktu, że obecna kategoria B jest zbyt obszerna i obejmuje jednostki naukowe niewiele gorsze od jednostek kategorii A oraz jednostki wyraźnie słabsze pod względem jakości działalności naukowej.
5. Podstawową zasadą nowego modelu oceny publikacji będzie ujednolicona metoda oceny wszystkich kanałów publikacji poprzez uznanie – funkcjonującej od ponad pół wieku w naukometrii – zasady dziedziczenia prestiżu (artykuł jest

wart tyle, ile czasopismo, w którym jest opublikowany, a książka jest warta tyle, ile wydawnictwo ją wydające).

6. Podstawą do budowy wykazu czasopism punktowanych będzie uznana międzynarodowa baza bibliograficzna. Dotychczasowe listy A i C przestaną istnieć – zamiast nich zostanie stworzony ministerialny wykaz czasopism indeksowanych w międzynarodowych bazach bibliograficznych ze zróżnicowaną punktacją przydzieloną poszczególnym kategoriom czasopism znajdującym się na tym wykazie.
7. Dotychczasowa lista B zostanie utrzymana w formie listy czasopism, które spełniają jedynie wymogi formalne ale nie są indeksowane w międzynarodowych bazach bibliograficznych. Czasopisma z tej listy będą posiadały taką samą liczbę punktów, znacznie mniejszą od czasopism z wykazu MNiSW. Publikacje w czasopismach z tej listy nie będą mogły być wykazane przy dokumentowaniu spełniania wymogów w postępowaniu o nadanie stopnia doktora, doktora habilitowanego, tytułu profesora oraz w odniesieniu do kandydatów do Rady Doskonałości Naukowej. W obecnym systemie wykaz czasopism naukowych składał się z 3 części: A – czasopisma ujęte w bazie JCR Journal Citation Reports, B – czasopisma krajowe i C – czasopisma ujęte w bazie ERIH European Reference Index for Humanities. W części B zostało ujęte ponad 2 tysiące polskich czasopism.
8. W ocenie monografii funkcjonować będzie zasada dziedziczenia prestiżu wydawnictwa. Książka będzie warta tyle, ile wydawnictwo ją wydające. Wykaz wydawnictw będzie przygotowywany przez KEN, we współpracy z ekspertami zewnętrznymi oraz Biblioteką Narodową i będzie obejmował tylko uznane wydawnictwa. Jest to nowe rozwiązanie. Monografie nie były dotąd kategoryzowane i za każdą monografię przyznawano taką samą liczbę punktów.
9. Wykazy wydawnictw i czasopism naukowych wraz z liczbą punktów przyznawanych za monografie naukowe wydawane przez te wydawnictwa i artykuły naukowe publikowane w tych czasopismach oraz okres stosowania wykazów na potrzeby ewaluacji jakości działalności naukowej będą określone w drodze rozporządzenia.
10. Zostanie wprowadzony nowy obowiązek dla pracowników naukowych i naukowo-badawczych: elektroniczny identyfikator naukowca zgodny

z międzynarodowymi standardami. Każdy nauczyciel akademicki oraz osoba prowadząca działalność naukową będzie zobowiązany posiadać Open Researcher and Contributor ID (ORCID). Umożliwi to pełną identyfikację osiągnięć naukowych poszczególnych naukowców (publikacje, monografie). Umożliwi to zbieranie informacji do ewaluacji oraz znacznie skróci okres niezbędny do przeprowadzenia ewaluacji.

11. Na potrzeby ewaluacji pracownik będzie składać oświadczenia:

- a) upoważniające zatrudniającego go podmiot do zaliczenia go do liczby pracowników prowadzących działalność naukową (tzw. minimalna liczba 12) w danej dziedzinie i dyscyplinie;
- b) upoważniające dany podmiot do wykazania jego osiągnięć w ramach poszczególnych dyscyplin (maksymalnie dwóch).

Nowa klasyfikacja dziedzin i dyscyplin

Na potrzeby systemu szkolnictwa wyższego i nauki zostanie opracowana nowa klasyfikacja dziedzin i dyscyplin dostosowania do standardów zagranicznych. Klasyfikacja będzie oparta na klasyfikacji OECD (w której znajduje się 6 dziedzin oraz 36 dyscyplin). Nowa klasyfikacja będzie obejmować 7 dziedzin i 41 dyscyplin, w tym 1 dziedzinę sztuki i 4 dyscypliny artystyczne: sztuki filmowe, sztuki muzyczne, sztuki plastyczne, sztuki teatralne. Zmiana taksonomii nie jest celem samym w sobie, ale narzędziem, które pozwoli dokonać znacznie głębszych i bardziej istotnych reform w następujących aspektach: systemowym, strukturalnym, środowiskowym oraz jakościowym. Jej międzynarodowy charakter ułatwi rozpoznawalność na arenie międzynarodowej i porównywalność danych statystycznych dotyczących polskiej nauki z danymi z innych krajów, co niewątpliwie jest istotnym aspektem z perspektywy polityki naukowej. Dotychczasowa klasyfikacja określona na podstawie ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki obejmowała 8 obszarów wiedzy, 22 dziedziny nauki i sztuki i 102 dyscypliny.

Okres przejściowy

1. Kolejna ewaluacja działalności naukowej, oparta na nowych zasadach, zostanie przeprowadzona w roku 2021 i będzie obejmować działalność naukową za lata 2017-2020.
2. Komitet Ewaluacji Jednostek Naukowych będzie działał w obecnym składzie osobowym do końca 2019 r.
3. Jednostki naukowe, którym zostanie przyznana kategoria C będą mogły wystąpić o ponowną ocenę maksymalnie do 30 czerwca 2019 r.
4. Wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie ustawy sprawy dotyczące kompleksowej oceny jakości działalności naukowej lub badawczo-rozwojowej jednostek naukowych będą prowadzone przez KEJN na podstawie przepisów dotychczasowych.
5. Kategorie przyznane na podstawie obecnie obowiązującej ustawy o zasadach finansowania nauki będą obowiązywać do końca 2021 roku. Wyjątkiem mogą tu być kategorie przyznane na skutek złożenia wniosku o ponowną ocenę przez jednostki z kategorią C (w przypadku uczelni z wnioskiem w imieniu jednostki występować będzie uczelnia).
6. Przepisy dotyczące nowej klasyfikacji dziedzin i dyscyplin naukowych wejdą w życie w dniu 1 czerwca 2018 r.

Komisja Ewaluacji Nauki (KEN)

1. KEN będzie nowym ciałem eksperckim, do zadań którego będzie należeć przede wszystkim ewaluacja działalności naukowej podmiotów prowadzących działalność naukową oraz ewaluacja szkół doktorskich.
2. W skład Komisji Ewaluacji Nauki wejdzie 35 osób, w tym: po 4 przedstawiciele poszczególnych dziedzin i 7 osób z doświadczeniem w zakresie polityki naukowej. Obecnie Komitet Ewaluacji Jednostek Naukowych liczy 30 osób, w tym 20 wyłonionych spośród kandydatów zgłoszonych przez jednostki naukowe posiadające kategorię A+ lub A oraz 10 osób zgłoszonych przez środowiska społeczno-gospodarcze.
3. Reprezentanci dziedzin nauki będą powoływani spośród osób zgłoszonych przez uczelnie, instytuty naukowe PAN, instytuty badawcze oraz międzynarodowe instytuty naukowe. Podmioty te będą mogły zgłaszać po jednym kandydacie w każdej dziedzinie, w ramach której prowadzą działalność naukową, jeżeli co najmniej w połowie dyscyplin w danej dziedzinie będą posiadać kategorie naukowe A+ albo A.
4. Członkiem Komisji Ewaluacji Nauki może być osoba, która:
 - a) aktywnie uczestniczy w realizacji badań naukowych i ma znaczące osiągnięcia w tym zakresie;
 - b) nie ukończyła 70. roku życia.

Rada Doskonałości Naukowej (RDN)

1. W miejsce Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów Naukowych powołana zostanie Rada Doskonałości Naukowej (RDN).
2. Każda z dyscyplin (według nowej klasyfikacji uwzględniającej systematykę dziedzin i dyscyplin OECD) będzie reprezentowana przez trzy osoby posiadające stopień doktora habilitowanego lub tytuł profesora. Członkowie RDN będą wybierani przez osoby posiadające stopień doktora habilitowanego lub tytuł profesora reprezentujące daną dyscyplinę.

3. Warunkiem członkostwa w RDN będzie znaczący i aktualny dorobek naukowy zdefiniowany jako autorstwo, w ciągu pięciu lat poprzedzających wybory, co najmniej jednej publikacji naukowej wydanej przez wydawcę ujętego w wykazie MNiSW lub dwóch artykułów opublikowanych w czasopiśmie ujętym w wykazie czasopism naukowych MNiSW (lista czasopism zostanie znacząco zmodyfikowana). W przypadku członków reprezentujących dyscypliny artystyczne w dziedzinie sztuki, warunkiem będzie autorstwo co najmniej jednego wybitnego dzieła zrealizowanego w okresie ostatnich 5 lat.
4. Wprowadzony zostanie nowy system wyboru recenzentów wskazywanych na mocy Ustawy przez Radę Doskonałości Naukowej, tj. na potrzeby postępowań habilitacyjnych, postępowań w sprawie nadania tytułu profesora, rozpatrywania odwołań od decyzji o odmowie nadania stopnia doktora lub doktora habilitowanego oraz oceny decyzji w sprawie nabycia uprawnień równoważnych uprawnieniom wynikającym z posiadania stopnia doktora habilitowanego. RDN będzie wskazywać kandydatów na recenzentów w liczbie trzykrotnie przewyższającej liczbę recenzentów wyznaczanych w danej sprawie, następnie Biuro RDN będzie przeprowadzało procedurę losowania.
5. Kadencja RDN będzie trwała 4 lata.
6. Przewodniczącego RDN będzie powoływał spośród członków Rady i odwoływał minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki.
7. Statut RDN będzie uchwalany na posiedzeniu plenarnym RDN. Pierwszy statut RDN, na podstawie którego zostaną przeprowadzone pierwsze wybory do RDN, zostanie określony do 31 grudnia 2018 r. przez ministra po zasięgnięciu opinii Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Komitetu Polityki Naukowej.
8. Pierwsza kadencja RDN rozpocznie się 1 czerwca 2019 r. i zakończy 31 grudnia 2023 r.

Stopnie i tytuł w systemie szkolnictwa wyższego i nauki

1. Ścieżkę awansu naukowego wyznaczają stopnie naukowe i stopnie w zakresie sztuki – doktora i doktora habilitowanego. Są one przyznawane w dziedzinie nauki i dyscyplinie naukowej lub dziedzinie sztuki i dyscyplinie artystycznej – zgodnie z nową klasyfikacją dziedzin i dyscyplin.
2. Ukoronowaniem ścieżki awansu naukowego jest tytuł profesora. Z tym, że przestaje funkcjonować określenie „tytuł naukowy”. Pojęcie „tytuł” będzie obejmowało zarówno naukę jak i sztukę. Tytuł jest przyznawany w dziedzinie zgodnie z nową klasyfikacją dziedzin i dyscyplin.
3. Uprawnienia do nadawania stopnia doktora posiadać będzie uczelnia, uczelnia federacyjna, instytut naukowy PAN, instytut badawczy albo międzynarodowy instytut naukowy, w tej dyscyplinie w której posiada kategorię naukową A+, A lub B+. Zmiana, w stosunku do stanu obecnego, polega na tym, że obecnie uprawnienia do nadawania stopnia doktora posiadają jednostki organizacyjne uczelni, a nie sama uczelnia. Ponadto, w dotychczasowym systemie uprawnienia do nadawania stopnia doktora przyznawała podmiotom Centralna Komisja ds. Stopni i Tytułów, biorąc przy tym pod uwagę zarówno poziom działalności naukowej, jak i liczbę osób z tytułem profesora lub stopniem doktora habilitowanego zatrudnionych w jednostce. Reforma polega na tym, że uprawnienia te będą przyznawane automatycznie, z mocy ustawy jedynie na podstawie posiadanej przez podmiot kategorii naukowej.
4. Uprawnienia do nadawania stopnia doktora habilitowanego posiadać będzie uczelnia, uczelnia federacyjna, instytut naukowy PAN, instytut badawczy albo międzynarodowy instytut naukowy, w tej dyscyplinie, w której posiada kategorię naukową A+ lub A. Charakter zmian jest w tym przypadku tożsamy ze zmianami opisanymi dla stopnia doktora.
5. Stopień doktora i doktora habilitowanego nadaje: w uczelni – senat lub wskazana w statucie komisja senatu, w pozostałych podmiotach – rada naukowa instytutu. Zmiana polega na przeniesieniu uprawnień do nadawania stopni w uczelni z poziomu rady wydziału na poziom organu uczelnianego – senatu.
6. Tytuł profesora nadaje Prezydent RP.

Stopień doktora i nowy model kształcenia doktorantów

1. Uprawnienia do nadawania stopnia doktora będzie miała uczelnia, uczelnia federacyjna, instytut naukowy Polskiej Akademii Nauk, instytut badawczy albo międzynarodowy instytut naukowy w dyscyplinie, w której uczelnia albo instytut będzie posiadać kategorię naukową A+, A lub B+.
2. Organem nadającym stopień doktora w uczelni będzie senat lub wskazana w statucie komisja senatu. W instytutach naukowych, tak jak dotychczas, będzie to rada naukowa.
3. Zmienione zostaną wymagania do nadania stopnia doktora. Obok konieczności przedstawienia i obrony rozprawy doktorskiej wśród wymogów znajdą się także:
 - a) posiadanie tytułu magistra lub równorzędnego, a w wyjątkowych przypadkach, wzorem warunków dotyczących programu „Diamentowy grant”, ukończenie studiów pierwszego stopnia lub trzeciego roku jednolitych studiów magisterskich;
 - b) uzyskanie efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 8 Polskiej Ramy Kwalifikacji;
 - c) posiadanie certyfikatu poświadczającego znajomość nowożytnego języka obcego na poziomie biegłości językowej co najmniej C1;
 - d) autorstwo co najmniej jednej monografii naukowej wydanej przez wydawnictwo ujęte w wykazie ministra lub co najmniej jednego artykułu naukowego opublikowanego w czasopiśmie ujętym w nowym wykazie ministra, uwzględniającego czasopisma naukowe indeksowane w międzynarodowych bazach o największym zasięgu;
 - e) inne dodatkowe wymogi, które będą mogły zostać określone przez podmiot doktoryzujący.
4. Stopień doktora będzie nadawany w ramach postępowania w sprawie nadania stopnia doktora, zamiast dotychczasowej procedury przewodu doktorskiego. Do wniosku o wszczęcie postępowania trzeba będzie dołączyć rozprawę doktorską wraz z pozytywną opinią promotora lub promotorów.
5. Wprowadzony zostanie trzeci recenzent spoza uczelni lub instytutu naukowego, w którym przygotowywana jest rozprawa doktorska. Recenzenci będą mieli trzy

miesiące na sporządzenie recenzji. Warunkiem dopuszczenia do obrony będzie uzyskanie co najmniej dwóch pozytywnych recenzji.

6. Szczegółowe czynności w postępowaniu będą określone (zamiast w rozporządzeniu ministra) w uchwale organu uprawnionego do nadawania stopnia określającej m.in. sposób wyznaczania i zmiany promotora lub promotorów, tryb złożenia rozprawy doktorskiej, warunki dopuszczenia do obrony.
7. Dzięki uproszczeniu zasad dotyczących czynności w postępowaniu o nadanie stopnia doktora oraz kształcenia doktorantów, ułatwiona zostanie realizacja wspólnych doktoratów, w tym z udziałem zagranicznych instytucji naukowych.
8. Wprowadzona zostanie jawność rozpraw doktorskich, z wyjątkiem tych, których przedmiot objęty jest tajemnicą prawnie chronioną. Wprowadzone zostaną nowe zasady uzyskiwania stopnia doktora. Rozprawa doktorska będzie mogła być przygotowywana w dwóch trybach:
 - a) w ramach kształcenia w szkołach doktorskich, które zastąpi studia doktoranckie i nie będzie uwzględniało formy „niestacjonarnej”;
 - b) w trybie eksternistycznym, stanowiącym kontynuację tzw. ścieżki „z wolnej stopy”.
9. Szkoły doktorskie, które powinny wspierać interdyscyplinarność w badaniach naukowych oraz kształcenie zaawansowanych kompetencji transferowalnych, będą mogły być utworzona docelowo dla co najmniej dwóch dyscyplin naukowych (według nowej klasyfikacji dziedzin i dyscyplin), w których uczelnia posiada uprawnienia do nadawania stopnia doktora. Dla danej dyscypliny będzie mogła być utworzona jedna szkoła doktorska. Szkoły doktorskie będą mogły być także tworzone na tych samych warunkach przez instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk, międzynarodowe instytuty naukowe oraz instytuty badawcze, jak również wspólnie przez uczelnie i instytuty naukowe. Szkoły doktorskie będą mogły też prowadzić uczelnie federacyjne.
10. Osoby podejmujące kształcenie w szkole doktorskiej będą miały status doktoranta i zostaną objęte powszechnym systemem stypendialnym dla doktorantów. Doktorant nie będzie mógł być jednocześnie zatrudniony jako nauczyciel akademicki ani pracownik naukowy, z wyjątkiem zatrudnienia w celu realizacji projektu badawczego.

11. Wysokość stypendium doktoranckiego, do miesiąca w którym została przeprowadzona ocena śródkresowa, będzie wynosić co najmniej 110% minimalnego wynagrodzenia, natomiast w przypadku pozytywnego wyniku oceny śródkresowej, minimalna wysokość stypendium będzie wynosić 170% minimalnego wynagrodzenia. Stypendia zostaną objęte przepisami o systemie ubezpieczeń społecznych.
12. Stypendium będzie mogło być pobierane przez maksymalnie cztery lata.
13. Relatywnie wysoki poziom stypendium rekompensuje uproszczenie systemu wsparcia finansowego dla doktorantów polegające na likwidacji świadczeń z funduszy pomocy materialnej dla doktorantów oraz zwiększenia stypendium doktoranckiego. Wyjątkiem w tym zakresie będzie zwiększenie stypendium doktoranckiego w wysokości 30% dla doktorantów posiadających orzeczenie o stopniu niepełnosprawności. Bez zmian zachowana zostanie możliwość ubiegania się o środki z programów grantowych.
14. Zasady rekrutacji, przeprowadzanej w drodze konkursu, oraz program kształcenia będą podawane do wiadomości publicznej nie później niż 5 miesięcy przed rozpoczęciem kształcenia. Wyjątkiem będzie rekrutacja na rok akademicki 2019/2020, będący pierwszym rokiem kształcenia w szkołach doktorskich, zasady tej rekrutacji będą musiały być podane do 31 maja 2019 r.
15. W ramach szkół doktorskich przeprowadzana będzie ewaluacja śródkresowa postępów w przygotowaniu rozprawy doktorskiej (z udziałem recenzentów z innej jednostki), przeprowadzona w oparciu o indywidualny plan badawczy, której pozytywny wynik będzie przepustką do dalszego kształcenia (negatywny wynik oceny oznaczać będzie skreślenie z listy doktorantów) oraz warunkiem uzyskania wyższego stypendium.
16. Poszerzona zostanie autonomia podmiotów prowadzących kształcenie doktorantów w zakresie organizacji i toku kształcenia. Kwestie nieuregulowane w ustawie będzie określać regulamin szkoły doktorskiej.
17. Kształcenie w szkole doktorskiej będzie się kończyło złożeniem rozprawy doktorskiej. Termin złożenia rozprawy doktorskiej będzie określony w indywidualnym planie badawczym i będzie mógł być przedłużony o maksymalnie dwa lata.

18. Wprowadzona zostanie ewaluacja szkół doktorskich. Będzie ona przeprowadzana przez Komisję Ewaluacji Nauki, z udziałem co najmniej jednego eksperta zatrudnionego w zagranicznej uczelni lub instytucji naukowej posiadającej znaczący dorobek naukowy oraz jednego doktoranta. W przypadku negatywnej oceny, uczelnia lub instytut naukowy straci możliwość prowadzenia szkoły doktorskiej z końcem roku akademickiego, w którym przeprowadzona będzie ocena.
19. Pierwszy rocznik doktorantów ze szkół doktorskich rozpocznie kształcenie w roku akademickim 2019/2020. Doktoranci, którzy rozpoczną studia doktoranckie przed rokiem akademickim 2019/2020 będą je kontynuowali na dotychczasowych zasadach. Wyjątkiem będzie rezygnacja ze stypendium ministra za wybitne osiągnięcia. Zamiast tego, doktoranci będą mogli się ubiegać o stypendium ministra dla wybitnych młodych naukowców.
20. Osoby ubiegające się o nadanie stopnia doktora w trybie eksternistycznym, przed złożeniem rozprawy doktorskiej, będą składać wnioski o wyznaczenie promotora i promotorów.
21. Przewód doktorski na podstawie dotychczasowych zasad będzie można wszcząć do 30 kwietnia 2018 r. Przewody otwarte przed 1 maja 2018 r. i niezamknięte do 31 grudnia 2020 r. będą z mocy prawa umarzone.
22. Po 30 kwietnia 2018 r. stopnie doktora będą nadawane w dyscyplinach i dziedzinach według nowej klasyfikacji uwzględniającej systematykę dziedzin i dyscyplin OECD. Postępowania w sprawie nadania stopnia doktora według nowych zasad będzie można wszcząć po 30 września 2018 r.

Stopień doktora habilitowanego

1. Stopień doktora habilitowanego nadaje się osobie, która:
 - a) posiada stopień doktora;
 - b) posiada osiągnięcia naukowe albo artystyczne, stanowiące znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny (monografia naukowa wydana przez wydawnictwo z wykazu MNiSW, cykl powiązanych tematycznie artykułów naukowych opublikowanych w czasopiśmie naukowym z wykazu MNiSW, oryginalne osiągnięcie projektowe, konstrukcyjne, technologiczne,

- artystyczne lub część pracy zbiorowej, jeżeli opracowanie wydzielonego zagadnienia jest indywidualnym wkładem danej osoby);
- c) wykazuje się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż w jednej uczelni lub instytucji naukowej, w szczególności zagranicznej;
 - d) znika wymóg wykazywania jedynie osiągnięć uzyskanych po doktoracie, dodane zostaje wymaganie odnośnie publikacji w wydawnictwach i czasopismach, o których wysokim poziomie świadczyć ma ich wpisanie na nowe wykazy MNiSW, natomiast dodane zostaje wymaganie odnośnie do aktywności naukowej lub artystycznej, która wykracza poza mury jednego podmiotu (szczególnie akcentuje się osiągnięcia międzynarodowe).
2. Ułatwiony proces uzyskiwania habilitacji (habilitacja uzyskiwana automatycznie, bez analizy powyższych wymogów przez podmiot habilitujący) dotyczy osoby, która:
- a) jako kierownik projektu otrzymała grant ERC;
 - b) jako kierownik projektu i zespołu badawczego zrealizowała projekt finansowany w ramach konkursu grantowego o uznanej renomie międzynarodowej (wykaz tych konkursów będzie określał Minister po zasięgnięciu opinii Rady Doskonałości Naukowej i Komisji Ewaluacji Nauki) i uzyskała rozliczenie tego projektu.
3. Wniosek o nadanie stopnia doktora habilitowanego składa się do podmiotu habilitującego za pośrednictwem RDN. Obecnie wniosek składa się do CK ze wskazaniem jednostki w której chce się habilitować.
4. RDN wyznacza spoza podmiotu habilitującego: 4 członków komisji habilitacyjnej spośród osób o uznanej renomie naukowej, w tym międzynarodowej, w tym recenzenta i przewodniczącego oraz 2 recenzentów niewchodzących w skład komisji habilitacyjnej. Obecnie CK wyznacza 7 – osobową komisję habilitacyjną: spoza jednostki 4 członków komisji w tym 2 recenzentów i przewodniczącego, a spośród osób wskazanych przez jednostkę habilitującą – jednego recenzenta, sekretarza i członka komisji.
5. Dwaj recenzenci, niewchodzący w skład komisji habilitacyjnej, są tzw. „ślepymi” recenzentami (tzn. ich dane osobowe nie są ujawniane – recenzje przekazują za

pośrednictwem RDN). Jest to nowy element systemu, który ma sprawić, by recenzje w postępowaniu habilitacyjnym nie były „grzecznościowe”.

6. Podmiot habilitujący powołuje komisję habilitacyjną w składzie 7 osób (w tym 4 osoby wskazane przez RDN), 2 członków zatrudnionych w podmiocie habilitującym (w tym sekretarz), 1 recenzent spoza podmiotu habilitującego. Oznacza to, że w postępowaniu habilitacyjnym będzie zaangażowanych 4 recenzentów (2 „ślepych”, 1 wskazywany przez RDN i 1 wskazywany przez podmiot habilitujący). Obecnie w postępowaniu bierze udział 3 recenzentów, których dane są jawne.
7. Przywraca się możliwość przeprowadzenia kolokwium habilitacyjnego (jedynie w zakresie osiągnięć naukowych albo artystycznych osoby ubiegającej się o habilitację). Obecnie komisja może przeprowadzić rozmowę z wnioskodawcą jedynie w przypadku wątpliwości odnośnie przedstawionej dokumentacji.
8. Habilitacji nie można nadać jeśli co najmniej dwie recenzje są negatywne. W obecnych przepisach taka regulacja nie istnieje.
9. Wniosek o postępowanie habilitacyjne, skład komisji i recenzje umieszcza się na stronie www podmiotu habilitującego oraz w systemie POL-on. Obecnie nie umieszcza się danych w systemie POL-on, nie ma również obowiązku umieszczania recenzji na stronie www.
10. Na postanowienie odmowne przysługuje odwołanie do RDN. Procedura jest identyczna z tą właściwą dla odwołań w sprawach związanych ze stopniem doktora.
11. Tytuł profesora może być nadany osobie, która:
 - a) posiada stopień naukowy doktora habilitowanego oraz 1) prowadziła badania naukowe lub prace rozwojowe, których efektem były wybitne osiągnięcia naukowe, lub 2) kierowała zespołami badawczymi realizującymi projekty finansowane w drodze konkursów krajowych lub zagranicznych, lub
3) prowadziła badania naukowe w zagranicznych instytucjach naukowych trwające co najmniej 3 miesiące;
 - b) posiada stopień doktora habilitowanego w zakresie sztuki oraz prowadziła działalność w zakresie twórczości artystycznej, której efektem były wybitne osiągnięcia artystyczne;

- c) w wyjątkowych przypadkach, uzasadnionych najwyższą jakością osiągnięć naukowych albo artystycznych, tytuł profesora można nadać osobie posiadającej stopień doktora, ale przy założeniu, że spełnia pozostałe wymagania formalne poza kwestią posiadania stopnia doktora habilitowanego.
12. Zostają usunięte wymagania odnośnie sprawowania opieki naukowej nad doktorantami i recenzowania w postępowaniu doktorskim i habilitacyjnym. Została dodana konieczność wykazania się badaniami prowadzonymi za granicą.
 13. Postępowanie o nadanie tytułu profesora wszczyna się na wniosek osoby skierowany bezpośrednio do RDN. Obecnie jest to wniosek osoby kierowany do rady jednostki i dopiero z jej poparciem w formie uchwały – przekazywany jest do CK.
 14. RDN powołuje 5 recenzentów, którzy wydają opinię w sprawie. Dane recenzentów są tajne. Obecnie rada jednostki, która poparła wniosek przekazuje CK listę 10 recenzentów niezwiązanych zawodowo z kandydatem do tytułu, spośród których CK może wybrać 5 recenzentów, może też wybrać spoza tej listy. Nie ma obowiązku utajnienia ich danych osobowych.
 15. RDN występuje z wnioskiem do Prezydenta o nadanie tytułu profesora lub odmawia takiego wystąpienia. Można złożyć do RDN wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy. Obecnie istnieje taki sam mechanizm, w który zaangażowana jest CK.

Okres przejściowy

1. Wszystkie podmioty wchodzące w skład systemu szkolnictwa wyższego i nauki, które posiadają uprawnienia do doktoryzowania lub habilitowania, mają obowiązek przekazania do Centralnej Komisji do spraw Stopni i Tytułów do dnia 31 grudnia 2018 r. oświadczeń o przyporządkowaniu uprawnień do nadawania stopni doktora i doktora habilitowanego zgodnie z nowymi dyscyplinami. Przyporządkowanie będzie realizowane wg wskazówek opracowanych przez MNiSW.
2. Z dniem 1 października (wejście w życie ustawy) jednostki, które otrzymały kategorię naukową C w wyniku dokonanej w 2017 r. oceny parametrycznej, tracą uprawnienia do nadawania stopnia doktora i doktora habilitowanego.

Pracownicy uczelni pragmatyka i wynagrodzenia

1. Pracownikami uczelni są nauczyciele akademicki oraz pracownicy niebędący nauczycielami akademickimi.
2. Dla nauczycieli akademickich zatrudnionych w uczelni wprowadza się 3 grupy pracowników, w których mogą być zatrudnieni: pracownicy dydaktyczni, pracownicy badawczy i pracownicy badawczo-dydaktyczni. Następuje zmiana nazewnictwa: zamiast pracowników naukowych lub naukowo dydaktycznych wprowadza się grupy pracowników badawczych i badawczo-dydaktycznych. Z systemu usuwa się odrębną grupę, w której można było zatrudnić nauczyciela akademickiego: dyplomowani bibliotekarze oraz dyplomowani pracownicy dokumentacji i informacji naukowej – pracownicy Ci mogą zostać zatrudnieni wg nowych reguł w charakterze nauczycieli akademickich jedynie w jednej z 3 nowych grup lub jako pracownicy niebędący nauczycielami akademickimi.
3. Każdej z 3 grup pracowniczych odpowiada inny zakres podstawowych obowiązków pracowniczych dla nauczycieli akademickich do tych grup zakwalifikowanych:
 - a) Pracownicy dydaktyczni – kształcenie i wychowywanie studentów i doktorantów oraz uczestniczenie w pracach organizacyjnych uczelni;
 - b) Pracownicy badawczy – prowadzenie działalności naukowej oraz uczestniczenie w pracach organizacyjnych uczelni;
 - c) Pracownicy badawczo-dydaktyczni – prowadzenie działalności naukowej, kształcenie i wychowywanie studentów i doktorantów oraz uczestniczenie w pracach organizacyjnych uczelni.Zakresy te nie odbiegają od tych funkcjonujących w obecnych przepisach. Reforma nie tworzy nowych mechanizmów i ścieżek awansu, lecz udrażnia już istniejące ścieżki – w tym zwłaszcza ścieżkę rozwoju dydaktycznego, w sposób opisany poniżej.
4. Ustawa nie reguluje szczegółowo sposobu przechodzenia pomiędzy 3 grupami pracowniczymi, milcząco dopuszczając swobodę takiego przechodzenia między

grupami bez konieczności rozwiązywania stosunku pracy i nawiązywania go na nowo.

5. Wprowadza się następujący katalog stanowisk, na których można w uczelni zatrudnić nauczyciela akademickiego: profesor, profesor uczelni, adiunkt, asystent. Statut uczelni może przewidywać oprócz tych, także i inne stanowiska dla nauczycieli akademickich. Oznacza to usunięcie z regulacji na poziomie ustawy dotychczasowych stanowisk: profesora zwyczajnego, profesora nadzwyczajnego, profesora wizytującego, starszego wykładowcy, wykładowcy, lektora i instruktora.
6. Na stanowisku profesora można będzie zatrudnić osobę posiadającą tytuł profesora. Brak zmian w stosunku do stanu obecnego. Nauczyciel akademicki podążający dydaktyczną ścieżką awansu zawodowego nie będzie mógł być zatrudniony na tym stanowisku.
7. Na stanowisku profesora uczelni można będzie zatrudnić osobę posiadającą co najmniej stopień doktora oraz znaczące osiągnięcia: dydaktyczne (w przypadku pracowników dydaktycznych), naukowe (w przypadku pracowników badawczych), naukowe lub dydaktyczne (w przypadku pracowników badawczo-dydaktycznych). Zmiana w stosunku do stanu obecnego polega na tym, że obecnie na stanowisku odpowiadającym stanowisku profesora uczelni – profesora nadzwyczajnego – można zatrudnić osobę posiadającą co najmniej stopień naukowy doktora habilitowanego. Oznacza to zatem, że aby realizować swój awans zawodowy do szczybla stanowiska profesora uczelni nauczyciel akademicki nie będzie musiał posiadać habilitacji. To jest najistotniejszy mechanizm udrażniający dydaktyczną ścieżkę kariery akademickiej, która do tej pory była całkowicie nieatrakcyjna dla pracowników zatrudnionych na stanowiskach dydaktycznych i stanowiła nie tyle przemyślany wybór dla dobrych dydaktyków, co raczej konieczność dla tych nauczycieli akademickich, którzy nie uzyskali habilitacji.
8. Na stanowisku adiunkta można będzie zatrudnić osobę posiadającą co najmniej stopień doktora. Brak zmian w stosunku do stanu obecnego.
9. Na stanowisku asystenta można będzie zatrudnić osobę posiadającą tytuł zawodowy magistra, magistra inżyniera albo równorzędny. Brak zmian w stosunku do stanu obecnego.

10. Podstawą nawiązania stosunku pracy ze wszystkimi pracownikami uczelni będzie umowa o pracę, przy czym pierwsza umowa o pracę z nauczycielem akademickim w danej uczelni jest zawierana na czas nieokreślony, albo określony na okres do 4 lat. W przypadku kontynuacji zatrudnienia z ocenionym pozytywnie nauczycielem akademickim może być zawarta umowa o pracę na czas nieokreślony bez przeprowadzania konkursu. Projekt przewiduje utrzymanie stosunków pracy na podstawie mianowania do końca okresu tego mianowania.
11. Konkurs na stanowisko nauczyciela akademickiego będzie wymagany jedynie w przypadku pierwszego stosunku pracy w danej uczelni publicznej, na czas nieokreślony lub określony dłuższy niż 3 miesiące (o ile nie został on skierowany do pracy lub nie jest zatrudniany w celu realizacji grantu).

Informację o konkursach oraz o ich wynikach i uzasadnieniu nierozstrzygnięcia konkursu ogłaszane będą stronach internetowych uczelni, urzędu obsługującego ministra oraz właściwego ministra nadzorującego uczelnię, a także na stronach internetowych Komisji Europejskiej w europejskim portalu dla mobilnych naukowców, przeznaczonym do publikacji ofert pracy dla naukowców odpowiednio w terminie 14 dni przed konkursem albo po jego zakończeniu. Ogłoszeniu podlegać będzie również uzasadnienie nierozstrzygnięcia konkursu.
12. W przypadku zatrudnienia na czas określony nauczycieli akademickich dla których uczelnia nie jest podstawowym miejscem pracy oraz którzy pobierają świadczenie emerytalne nie będą miały zastosowania ograniczenia liczby i okresów zatrudnienia wynikające z art. 25¹ § 1–3 ustawy Kodeks pracy.
13. Projekt przewiduje, że zakaz podległości służbowej między osobami bliskimi będzie dotyczył wszystkich pracujących w uczelni i pełniących funkcje kierownicze (z wyjątkiem funkcji rektora) osób spokrewnionych i prowadzących wspólne gospodarstwo domowe.
14. Funkcje kierownicze w uczelni (oprócz funkcji rektora) określi statut uczelni.
15. Podstawowym miejscem pracy nauczyciela akademickiego będzie wskazana w umowie o pracę uczelnia, w której będzie on zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy. Nauczyciel akademicki może mieć tylko jedno podstawowe miejsce pracy.

16. W projekcie wskazuje się, że czynności z zakresu prawa pracy w stosunku do rektora w uczelni publicznej wykonywał będzie przewodniczący rady uczelni, a w uczelni niepublicznej przewodniczący organu kolegialnego wskazanego w statucie.
17. Stosunek pracy z nauczycielem akademickim ma nawiązywać i rozwiązywać rektor, przy czym rozwiązanie za wypowiedzeniem stosunek pracy z nauczycielem akademickim będzie możliwe z końcem semestru. Przesłanką rozwiązania stosunku pracy za wypowiedzeniem będzie, w szczególności, ocena negatywna albo podjęcie lub wykonywanie dodatkowego zatrudnienia bez zgody rektora. W przypadku otrzymania dwóch kolejnych ocen negatywnych rektor będzie miał obowiązek rozwiązania stosunku pracy z nauczycielem akademickim bez wypowiedzenia.
18. Projekt przewiduje także przesłanki wygaśnięcia umowy o pracę z nauczycielem akademickim w przypadku zaprzestania spełniania wymagań formalnych do zajmowania stanowiska, stwierdzenia, że zawarcie umowy o pracę nastąpiło na podstawie fałszywych lub nieważnych dokumentów, orzeczenia kary dyscyplinarnej lub środka karnego w postaci zakazu wykonywania zawodu nauczyciela akademickiego, orzeczenia kary pozbawienia wolności lub ograniczenia wolności. W przypadku nauczyciela akademickiego, który rozpoczął pobieranie świadczenia emerytalnego stosunek pracy wygasa z końcem roku akademickiego, w którym rozpoczął pobieranie tego świadczenia.
19. Nauczyciel akademicki będzie mógł, za zgodą rektora, podjąć lub kontynuować dodatkowe zatrudnienie związane z wykonywaniem obowiązków ustalonych dla nauczycieli akademickich tylko u jednego pracodawcy prowadzącego działalność dydaktyczną lub naukową. Projekt przewiduje grupę podmiotów, w których podjęcie dodatkowego zatrudnienia nie będzie wymagało zgody rektora.
20. Uczelnia będzie wydawała regulamin pracy, w którym będą ustalone, między innymi zasady określania pensum dydaktycznego nauczycieli akademickich, z tym, że czas pracy nauczyciela akademickiego jak dotychczas będzie realizowany w systemie zadaniowego czasu pracy. Projekt ustawy określa maksymalny roczny wymiar zajęć dydaktycznych dla grup stanowisk.

21. Nauczyciel akademicki podlegać będzie ocenie okresowej, dokonywanej nie rzadziej niż raz na 4 lata lub na wniosek rektora, w szczególności w zakresie wykonywania obowiązków. Kryteria oceny okresowej dla poszczególnych grup pracowników oraz tryb i podmiot dokonujący oceny okresowej określi rektor. Studenci i doktoranci dokonywać będą co najmniej raz w roku akademickim oceny nauczyciela akademickiego w zakresie wypełniania przez niego obowiązków związanych z kształceniem, a ocena ta będzie uwzględniana przy dokonywaniu oceny okresowej.
22. Nauczycielowi akademickiemu przysługiwać będzie prawo do urlopu wypoczynkowego w wymiarze 36 dni roboczych w ciągu roku, udzielanego na zasadach i w trybie określonym w regulaminie pracy. Ponadto, tak jak dotychczas nauczyciele akademicy będą mieli prawo do:
- a) urlopu naukowego:
- nauczyciel akademicki posiadający co najmniej stopień doktora, nie częściej niż raz na 7 lat zatrudnienia w danej uczelni – w wymiarze nieprzekraczającym roku – w celu przeprowadzenia badań poza uczelnią;
 - na przygotowanie rozprawy doktorskiej – w wymiarze nieprzekraczającym 3 miesięcy;
 - w celu odbycia za granicą kształcenia, stażu naukowego albo dydaktycznego, uczestnictwa w konferencji albo uczestnictwa we wspólnych badaniach naukowych prowadzonych z podmiotem zagranicznym na podstawie umowy o współpracy naukowej.
- b) urlopu dla poratowania zdrowia – nauczyciel akademicki zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy, po co najmniej 15 latach zatrudnienia w uczelni, łącznie w wymiarze do roku, przy czym urlop ten może być udzielany w częściach. W czasie tego urlopu nie można wykonywać pracy zarobkowej ani prowadzić działalności gospodarczej.
23. Uczelnia publiczna ustali warunki wynagradzania za pracę w zakładowym układzie zbiorowym pracy albo regulaminie wynagradzania. W projekcie określono składniki wynagrodzenia (obowiązkowe, w stałej wysokości: wynagrodzenie zasadnicze, dodatek za staż pracy (do 20% wynagrodzenia) oraz fakultatywne, w zmiennej wysokości: dodatek funkcyjny, dodatek zadaniowy,

wynagrodzenie za godziny ponadwymiarowe, dodatek za pracę w warunkach szkodliwych dla zdrowia lub uciążliwych oraz inne dodatki, jeśli zostały określone w zakładowym układzie zbiorowym pracy albo regulaminie wynagradzania). Ponadto w projekcie określono wysokość minimalnego miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego dla stanowisk: profesora, profesora uczelni, adiunkta i asystenta.

24. Wynagrodzenie zasadnicze i dodatek funkcyjny rektora w uczelni publicznej ustalać będzie rada uczelni, przy czym w projekcie określono maksymalne wysokości tych świadczeń. Wynagrodzenie zasadnicze do 300% przeciętnego wynagrodzenia zasadniczego w uczelni w grupie stanowisk, w której zatrudniony jest rektor, obliczanego na podstawie przeciętnego wynagrodzenia za rok kalendarzowy poprzedzający rok wyboru rektora, dodatek funkcyjny do 300% minimalnego wynagrodzenia .
25. Wynagrodzenia rektora i głównego księgowego oraz osób pełniących funkcje organów w uczelni publicznej będą jawne.
26. Pracownikowi uczelni publicznej będzie przysługiwało dodatkowe wynagrodzenie roczne na zasadach określonych w przepisach o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym pracowników jednostek sfery budżetowej oraz nagroda jubileuszowa.
27. Pracownikom uczelni będą przysługiwały odprawy emerytalne i rentowe - nauczycielowi akademickiemu w wysokości 300% wynagrodzenia zasadniczego otrzymanego za ostatni miesiąc zatrudnienia, a pracownikowi niebędącemu nauczycielem akademickim - w wysokości jednomiesięcznego wynagrodzenia.
28. Przewidziano, że dla pracowników uczelni publicznej dokonywać się będzie odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych w wysokości 6,5% planowanych przez uczelnię w roku poprzednim rocznych wynagrodzeń osobowych. Ponadto w uczelni publicznej będą mogły być tworzone pracownicze programy emerytalne wykorzystujące zakładowy fundusz świadczeń socjalnych do wysokości 30%.
29. Nauczyciele akademicy oraz pracownicy niebędący nauczycielami akademickimi będą mogli otrzymać za osiągnięcia w pracy zawodowej nagrody rektora oraz nagrody ministra nadzorującego uczelnię, a w przypadku

uzyskania stopnia naukowego na podstawie wybitnego dorobku – także Prezesa Rady Ministrów.

30. W sprawach dotyczących stosunku pracy pracowników uczelni, nieuregulowanych w ustawie, stosować się będzie przepisy ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy, a spory o roszczenia ze stosunku pracy pracownika uczelni rozpatrywać będą sądy pracy.

Okres przejściowy

1. W projektowanych przepisach przejściowych i dostosowujących przewiduje się, że utrzymane zostaną wszystkie obowiązujące w dniu wejścia w życie ustawy stosunki pracy (na okres, na który zostały zawarte umowy), urlopy, wymiar pensum, zgody na dodatkowe zatrudnienie.
2. W terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie nowej ustawy uczelnie wprowadzą regulaminy pracy, a w terminie 18 miesięcy ustalą regulaminy wynagradzania. Po 24 miesiącach od dnia wejścia w życie ustawy nastąpi dostosowanie umów o pracę do przepisów ustawy i statutu, a stanowiska osób zatrudnionych na podstawie mianowania, z wyłączeniem stanowiska docenta, zostaną dostosowane do stanowisk określonych w ustawie i statucie.
3. Nowe statuty uczelni określą stanowiska oraz wymagania kwalifikacyjne niezbędne do ich zajmowania dla dyplomowanych bibliotekarzy oraz dyplomowanych pracowników dokumentacji i informacji naukowej.

Studia oraz ocena jakości studiów

1. Wszystkie kierunki studiów będą prowadzone na poziomie uczelni, która będzie posiadała uprawnienia do ich prowadzenia, a organem właściwym do określania programów studiów będzie senat uczelni. Rozwiązanie takie spowoduje wyeliminowanie sytuacji, w których ten sam kierunek studiów prowadzony był w kilku jednostkach organizacyjnych uczelni. Powinno się to przyczynić do wzmocnienia jakości prowadzonego kształcenia, uzyskania efektu synergii w związku z przypisaniem najbardziej kompetentnych nauczycieli akademickich do danego kierunku studiów. Brak rozdrobnienia struktury kierunków powinno sprzyjać rozwojowi kształcenia interdyscyplinarnego łączącego potencjał pracowników zamkniętych dotychczas w strukturze jednostek.
2. Możliwość samodzielnego tworzenia kierunków studiów oraz kształcenia poza siedzibą przez uczelnie, które uzyskały pozytywną ocenę kompleksową przeprowadzaną przez Polską Komisję Akredytacyjną (dalej PKA) lub posiadające kategorię A albo A+ (a tym samym uprawnienie do nadawania stopnia doktora habilitowanego) w dyscyplinie, w której ma być utworzony kierunek.
3. Uczelnie, które nie spełniają ww. wymagań będą musiały wystąpić do ministra o pozwolenie na utworzenie kierunku studiów oraz o zgodę na kształcenie poza swoją siedzibą, z następującym zastrzeżeniem:
 - a) uczelnie posiadające kategorię naukową B+ (a tym samym uprawnienie do nadawania stopnia doktora) będą mogły uzyskać pozwolenie na utworzenie kierunku studiów zarówno o profilu praktycznym, jak i ogólnoakademickim na określonym poziomie studiów ;
 - b) uczelnie posiadające kategorię naukową B lub C albo nie posiadające kategorii naukowej będą mogły uzyskać pozwolenie na utworzenie kierunku studiów o profilu praktycznym na określonym poziomie studiów.

4. Wyłącznie uczelnie posiadające co najmniej kategorię naukową B+ w danej dyscyplinie będą mogły uzyskać pozwolenie na utworzenie kierunku lekarskiego lub lekarsko-dentystycznego .
5. Wprowadza się zasadę, że zajęcia na studiach są prowadzone przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w danej uczelni oraz przez inne osoby posiadające doświadczenie w zakresie programu studiów oraz że w ramach programu studiów o profilu praktycznym co najmniej 50% godzin zajęć, a o profilu ogólnoakademickim co najmniej 75% godzin zajęć prowadzona jest przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w tej uczelni jako podstawowym miejscu pracy. Rozwiązanie takie ma zastąpić nieadekwatne do obecnej sytuacji rozwiązania dotyczące minimum kadrowego, a przy tym wspierać właściwą jakość kształcenia.
6. Wprowadzenie katalogu przesłanek skutkujących obligatoryjną odmową wydania pozwolenia na utworzenie kierunku studiów, m. in. w przypadku:
 - a) wydania przez ministra w okresie 2 lat poprzedzających złożenie wniosku decyzji o cofnięciu pozwolenia na prowadzenie studiów w tej samej dyscyplinie;
 - b) braku realizacji obowiązków sprawozdawczych w Zintegrowanym Systemie Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on;
 - c) posiadania zaległości podatkowych lub z tytułu składek na ubezpieczenia i innych danin publicznych oraz wpisania do rejestru dłużników niewypłacalnych Krajowego Rejestru Sądowego, a także posiadania wymagalnych zobowiązań wobec Skarbu Państwa z tytułu dotacji;
 - d) wszczęcia postępowania likwidacyjnego uczelni albo objęcia uczelni publicznej programem naprawczym.
7. Możliwość odmowy wydania pozwolenia na utworzenie kierunku studiów w przypadku, gdy kształcenie na danym kierunku nie odpowiada lokalnym lub regionalnym potrzebom społeczno-gospodarczym.
8. Możliwość cofnięcia pozwolenia na utworzenie kierunku studiów w przypadku gdy:
 - a) jakość kształcenia na kierunku studiów została oceniona negatywnie;
 - b) na kierunku studiów nie rozpoczęto prowadzenia zajęć w okresie 2 lat od wydania pozwolenia;

- c) uczelnia nie spełnia warunków do prowadzenia kierunku studiów;
 - d) kształcenie na kierunku studiów przestało odpowiadać lokalnym lub regionalnym potrzebom społeczno-gospodarczym.
9. Możliwość prowadzenia kształcenia poza siedzibą uczelni w kraju lub za granicą, tj. w filii, która ma być jedyną formą prowadzenia takiej działalności poza siedzibą oraz tworzenia uczelni i filii przez uczelnie zagraniczne
 10. Zasady prowadzenia studiów wspólnych oraz studiów dualnych, jak również możliwość prowadzenia studiów we współpracy z organem nadającym uprawnienie do wykonywania zawodu, organem przeprowadzającym postępowanie egzaminacyjne w ramach uzyskiwania uprawnień do wykonywania zawodu, organem samorządu zawodowego, organizacją gospodarczą lub organem rejestrowym.
 11. Precyzyjne określenie pojęć poziomu, profilu i formy studiów wraz z doprecyzowaniem czasu trwania studiów oraz długości roku akademickiego. Przewidziano, że studia niestacjonarne mają trwać dłużej niż studia stacjonarne, odpowiednio o 1 semestr w przypadku studiów pierwszego oraz drugiego stopnia i 2 semestry w przypadku jednolitych studiów magisterskich.
 12. W przypadku studiów o profilu praktycznym, praktyki zawodowe będą trwały co najmniej 6 miesięcy w przypadku studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich oraz 3 miesiące – w przypadku studiów drugiego stopnia.
 13. Przepisy dotyczące tzw. standardów kształcenia, warunków przyjęć na studia (rekrutacji), prowadzenia zajęć, dokumentacji przebiegu studiów.
 14. Określenie zawartości programu studiów, z uwzględnieniem możliwości kształcenia na odległość.
 15. Ograniczenie możliwości potwierdzania efektów uczenia się tylko dla uczelni posiadających kategorię naukową A lub A+ w zakresie dyscyplin, do których przyporządkowany jest dany kierunek lub uczelni, które posiadają pozytywną ocenę jakości kształcenia na danym kierunku.
 16. Uproszczenie nazw tytułów zawodowych, wśród których w projekcie wymienia się wyłącznie tytuł zawodowy licencjata, inżyniera, magistra i magistra inżyniera.

17. Wprowadzenie katalogu czynności, za które uczelnie mogą pobierać opłaty oraz zasad, w myśl których uczelnia ustala opłaty pobierane od studentów oraz ich wysokość przed rozpoczęciem rekrutacji. Uczelnia do czasu ukończenia studiów przez osoby przyjęte na studia w ramach danej rekrutacji nie może zwiększyć wysokości opłat ani wprowadzić nowych opłat.
18. Wprowadzenie tzw. ewaluacji jakości kształcenia polegającej na przeprowadzaniu oceny programowej (cykliczna ocena jakości kształcenia na kierunku studiów, kończąca się wydaniem oceny pozytywnej lub negatywnej) oraz oceny kompleksowej (ocena działań na rzecz zapewnienia jakości kształcenia w uczelni, kończąca się wydaniem oceny pozytywnej na okres 6 lat lub odmową wydania oceny pozytywnej).
19. Podmiotem odpowiedzialnym za przeprowadzanie ewaluacji jakości kształcenia ma być PKA. Od uchwał PKA będzie można wnieść skargę do sądu administracyjnego – w zakresie zgodności działania PKA z trybem określonym w statucie.
20. Wprowadzenie możliwości wydawania przez PKA ocen na podstawie ocen agencji zagranicznych oraz wydawania certyfikatów i nagród .
21. Większość zagadnień dotyczących kształcenia, koniecznych do doprecyzowania na poziomie aktu wykonawczego, zostanie uregulowana w jednym rozporządzeniu ministra w sprawie:
 - a) warunków, jakie musi spełniać uczelnia, aby prowadzić studia na określonym kierunku, poziomie i profilu;
 - b) wymagań, jakie musi spełniać program studiów;
 - c) kierunków studiów prowadzonych jako jednolite studia magisterskie;
 - d) zakresu wniosku o pozwolenie na utworzenie kierunku studiów;
 - e) wymagań, jakie musi spełniać uczelnia, aby prowadzić kształcenie na odległość;
 - f) sposobu prowadzenia dokumentacji przebiegu studiów, w tym uwierzytelniania dokumentów przeznaczonych do obrotu prawnego z zagranicą;
 - g) warunków wydawania i niezbędnych elementów dyplomów;
 - h) tytułów zawodowych nadawanych absolwentom studiów.

Okres przejściowy

W projektowanych przepisach przejściowych i dostosowujących przewiduje się, że dotychczasowe programy kształcenia, uprawnienia do prowadzenia studiów zostaną utrzymane po wejściu w życie nowej ustawy. Prowadzone w dniu wejścia w życie ustawy postępowania w sprawie nadania uprawnień do prowadzenia studiów będą prowadzone na zasadach dotychczasowych.